

КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Панько Ольга Олексіївна, студентка
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна
ORCID ID 0009-0006-2996-0728
olga.panko001@gmail.com

Науковий керівник: Турлакова Світлана Сергіївна, д.е.н., проф.
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-3954-8503
Svetlana.turlakova@gmail.com

Актуальність моніторингу ефективності логістичної діяльності підприємства є особливо важливою в умовах сучасної економіки, коли ефективність управління ресурсами, часом та витратами відіграє вирішальну роль у конкурентоспроможності. У зв'язку з глобалізацією ринків, технологічними інноваціями та вимогами до швидкості обслуговування, ефективний аналіз логістичної системи стає критичним фактором для розвитку підприємства, що надає логістичні послуги.

Діяльність підприємства визначається як сукупність взаємопов'язаних дій, які за допомогою використання відповідних технологій дають можливість перетворити входи(ресурси) у виходи(результати), що мають цінність для споживачів і сприяють зростанню вартості підприємства. Враховуючи бізнес – модель Майкла Портера, діяльність підприємства поділяється на основі процеси: внутрішня та зовнішня логістика, виробництво, маркетинг та збут, а також після продажного обслуговування. Допоміжними ж виступають бізнес – процеси: матеріально – технічного забезпечення, підтримання інфраструктури підприємства, управління людськими ресурсами та розвиток техніко – технологічної бази підприємства. [1]

Логістична діяльність підприємства включає в себе планування, управління та контроль над переміщенням товарів, послуг і ресурсів від постачальника до кінцевого споживача. Особливу увагу варто приділяти саме основним процесам, адже вони визначають ефективність діяльності підприємства, оскільки логістика безпосередньо впливає на витрати підприємства, час обробки замовлень, рівень обслуговування клієнтів і, в кінцевому рахунку, на його фінансові результати.

Ключові показники ефективності (KPI) є основними інструментами для моніторингу та оцінки ефективності логістичних операцій на підприємстві. Вони дозволяють оцінити продуктивність логістичної діяльності, виявити проблемні зони, здійснити коригування процесів та забезпечити конкурентні переваги на ринку. Основним критерієм ефективності в економіці вважають зростання прибутку. В логістичній діяльності з огляду на її особливості переважає багатокритеріальний підхід.[2]

Для кращого розуміння даних процесів, пропонуємо розглянути як саме застосовуються KPI на прикладі. "Нова Пошта" — українська приватна логістична компанія, лідер експрес-доставки за обсягами доставлених посилок в Україні. "Нова Пошта" надає широкий спектр логістичних послуг, таких як доставка вантажів, експрес-доставка, міжнародні перевезення та складування товарів. Основними процесами компанії є обробка та доставка посилок, а також управління складськими запасами.

Оскільки ефективність цих процесів визначає загальну продуктивність компанії, використання КРІ для моніторингу та покращення логістичних операцій є необхідним для зниження витрат і підвищення рівня обслуговування клієнтів.[3]

Таблиця 1 – КРІ логістичної діяльності Нова Пошта

	КРІ показник	Розрахункові формули	Приклад розрахунку	Інтерпретація результатів
1	Час доставки	Час доставки від складу до кінцевого пункту	3 дні	Менший час доставки покращує рівень задоволення
2	Вартість доставки на одиницю продукції	Вартість транспортування / Обсяг перевезення продукції	1000 грн / 500 одиниць = 2 грн за одиницю	Зниження вартості транспортування на одиницю продукції
3	Процент вчасних доставок	Кількість вчасних доставок / загальна кількість доставок * 100	90% вчасних доставок	Такий результат підвищує довіру клієнтів
4	Рівень задоволення клієнтів	Оцінка клієнтів / Загальна кількість опитуваних	4.5 / 5	Високий рівень задоволення клієнтів підтверджує ефективність
5	Обертання запасів	Запаси / Продажі за період	500 одиниць / 400 продажів = 1.25 оборотів	Високе обертання запасів покращує ефективність використання ресурсів
6	Тривалість зберігання товарів на складі	Середній час зберігання товару на складі	12 днів	Чим менше час зберігання, тим менше витрат на складування
7	Вартість обробки одного замовлення	Витрати на обробку одного замовлення / Кількість оброблених замовлень	500 грн / 100 замовлень = 5 грн за замовлення	Можна знижувати витрати, зберігаючи якість обслуговування
8	Індекс повернення товарів	Кількість повернень товарів / Загальна кількість продажів * 100	5% повернень товарів	Низький рівень повернень вказує на високу якість товарів та обслуговування

Джерело: складено автором на основі [3]

Дані таблиці (таблиця 1) містять ключові показники економічної ефективності, які використовуються компанією "Нова Пошта" для моніторингу та оцінки ефективності її логістичних процесів. Кожен показник відображає критичні аспекти діяльності, такі як час доставки, вартість транспортування, рівень задоволення клієнтів, обертання запасів та інші. Усі ці показники взаємопов'язані і мають важливий вплив на загальну ефективність компанії. Показники, пов'язані з часом доставки та вчасними доставками, мають найбільший вплив на ефективність та ступень задоволення потреб, що підкреслює важливість швидкого та надійного обслуговування клієнтів. Водночас, оптимізація витрат на обробку замовлень і управління запасами є важливими для мінімізації витрат, підвищення рентабельності результативності застосовуваних активів.

Відповідно до діаграми (рисунок 1), найбільший вплив на економічну ефективність компанії має показник проценту вчасних доставок, що підвищує довіру клієнтів та підтримує

конкурентоспроможність. На другому місці за важливістю — час доставки, що безпосередньо пов'язано з рівнем задоволення клієнтів. Індикатори, пов'язані з управлінням запасами та витратами на обробку замовлень, мають менший вплив на загальну економічну ефективність, але вони також важливі для оптимізації витрат і підтримки сталого розвитку компанії.

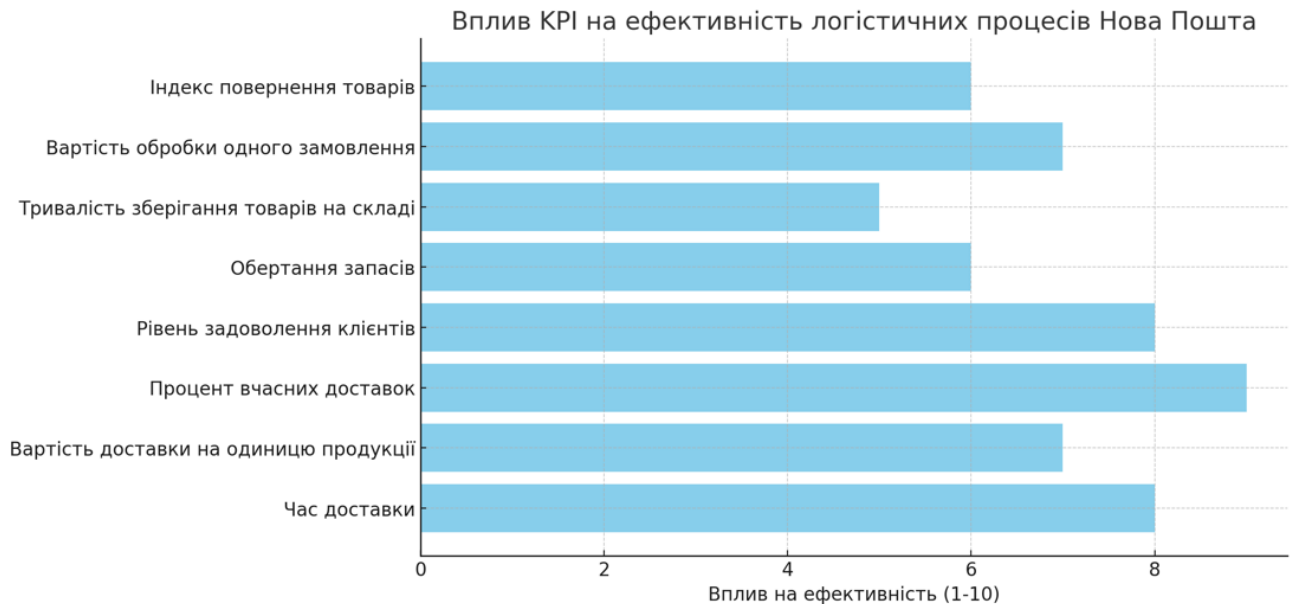

Рисунок 1 – Вплив KPI на ефективність логістичних процесів Нова Пошта

Джерело: створено автором на основі [3]

Таким чином, KPI є важливими інструментами для оцінки та оптимізації логістичних процесів. Вони допомагають компаніям, таким як "Нова Пошта", ефективно керувати часом доставки, вартістю транспортування, запасами, а також покращувати взаємодію з клієнтами. Вибір та правильне застосування KPI дозволяє компаніям знижувати витрати, підвищувати продуктивність, забезпечувати вчасне виконання замовлень і досягати високого рівня задоволення клієнтів. В результаті це не тільки покращує економічну ефективність, але й сприяє зміцненню конкурентних позицій на ринку. Постійний моніторинг та коригування цих показників стають запорукою сталого розвитку і успіху підприємства.

Література:

1. Ткачук Г. Ю., Біляк Т. О. Оптимізація основних та допоміжних бізнес-процесів у бізнес-моделі сучасного виробничого підприємства. Журнал Економіка та держава - наукове фахове видання України з питань економіки.
2. Репозиторій ОНТУ : Головна. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9e82b25c-52bc-42d0-88f0-ca6684d18d0c/content>.
3. Офіційний сайт компанії «Нова Пошта» (<https://novaposhta.ua>)